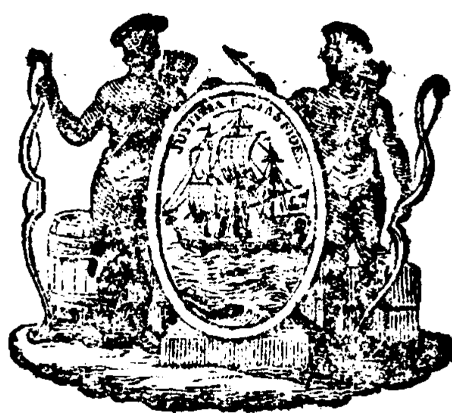
N°. 29. A°. 1834.

VRIJDAG, DEN 11den APRIL.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Gouvernements Secretarij.

Den 1 April 1834.

Van wege Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat, ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie*, zijn verleend geworden:

Aan de Slavin *Diana*, toebehoord hebbende aan den boedel wijlen A. ALBERTS.

Aan de Slavin *Aaltje*, toebehoord hebbende aan A. MAC DONALD.

Aan de Slavin *Theresia*, toebehoord hebbende aan A. ADLER.

Aan de Slavin *Isabella*, toebehoord hebbende aan MARTINA LESCHOORN.

Aan de Slaven *Mariana*, *Laurens Hendrik Nahar* en *Jacquelina Albertina Nahar*, toebehoord hebbende aan DAVID NAHAR.

Aan den Slaaf *Constant*, toebehoord hebbende aan JACOB LOMPERTS s. ux

Aan den Slaaf *Daniel*, toebehoord hebbende aan [illegible] van MEIJER.

Aan den Slaaf *Jan*, toebehoord hebbende aan C. BARENDS.

Aan de Slaven *Sophia*, *Floortje* en *Karel*, toebehoord hebbende aan [illegible].

Aan de Slaven *Kandasie*, *Charlotte* en *Frederica*, toebehoord hebbende aan de Wed. J. C. PFANNKUCHEN, gebore [illegible].

Aan den Slaaf *Louis*, toebehoord hebbende aan M. E. [illegible], Wed. J. EMBRICQS; — en dat gemelde Gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

JOHANNA WESSEL.
ANNA MARIA ELISABETH VAN GEESTEREN.
THERESIA VARSSEL.
ISABELLA TELGT.
MAGDALENA MARIANNA VAN LEUVENUM.
LAURENS HENDRIK VAN LEUVENUM.
JACQUELINA ALBERTINA VAN LEUVENUM.
KONSTANT JACOB VAN WARKEN.
DANIEL ROZANDE.
JAN CONRAAD LEPELBLAD.
[illegible] SOPHIA BARNSTEEN.
JOHANNA FLOORTJE HONINGBAAUW.
KAREL HENDRIK ZONNEBLOEM.
CATHARINA WORTEL.
CHARLOTTE VAN DER KLIP.
FREDERIKA JOSEPHINA VAN DER KLIP.
LOUIS HOOIJBERG.

De Gouvernements Secretaris,
L. A. VAN DER MEE.

Militair Bureau.

Den 10 April 1834.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, zijn bij Gouvernements-order, dd. van heden, no. 84, bij de Kompagnie *Koloniale Guides*, benoemd en aangesteld: Tot EERSTE LUITENANT, de Tweede Luitenant, JOHAN CATULA. — En Tot TWEEDE LUITENANT, de Sergeant Majoor, JOHANNES HENDRIK SCHORPION.

De 1ste Luitenant Adjudant
R. H. ESSER.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit Nederlandsche Dagbladen, tot en met 1 Februarij.

Volgens eene van regeringswege uitgegevene lijst, was 's Konings marine op den 1 januarij dezes jaars zamengesteld uit 2 oorlogschepen van 84; 6 van 74; 1 van 64; 3 van 60; 16 van 44; 7 van 32, 12 van 28; 4 van 20; 10 van 18; 4 van 14; 1 van 12; een van 9 en 2 van 8 stukken; behalve 1 exercitie vaartuig; 2 gewapende stoomschepen en 4 transportschepen, te zamen uitmakende een getal van 76 schepen.

Voorts was het vaste korps zee-officieren, enz. zamengesteld als volgt:

Uit Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, admiraal en kolonel-generaal; uit 4 vice-admiraals; 7 schouts-bij-nacht, 26 kapiteins; 38 kapiteins-luitenants; 71 luitenants der 1ste klasse; 171 luitenants der 2de klasse; 89 adelborsten der 1ste klasse (waaronder Z. K. H. *Willem Frederik Hendrik* Prins der Nederlanden); 4 chirurgijns-majoors van den eersten rang; 12 van den tweeden; 10 van den derden; 16 van de tweede klasse; 21 van de derde klasse; 5 schrijvers en victualijmeesters van de 1ste klasse; 18 van de tweede; 18 van de derde; 24 adjunctschrijvers; 9 opperstuurlieden; 10 opperschippers; 4 konstabel-majoors; en 2 oppertimmerlieden. Het korps mariniers was zamengesteld uit 1 schout-bij-nacht; 2 majoors, chefs der divisien; 9 kapiteins; 10 eerste luitenants, 11 tweede luitenants; 1 kapitein-kwartiermeester; 1 eerste luitenant-kwartiermeester; 2 tweede luitenants-kwartiermeester; 1 tweede luitenant-administrateur van kleeding en wapening; 1 chirurgijn van de 2de klasse, en 2 van de 3de klasse.

— Men verzekert, dat er een huwelijk tusschen den oudsten zoon van don *Carlos* en donna *Maria* is beproefd geworden, waardoor men de Spaansche en Portugeesche natien gelijktijdig meende te bevredigen. Een dergenen, die het berigt hiervan mededeelt, laat er de volgende aanmerkingen opvolgen: Men zou kunnen vragen: wat vreest men van volken, die in fanatismus en bijgeloof verzonken zijn, en eer het despotismus dan eene spoorlooze vrijheid zijn toegedaan? Men moet ze toch wel vreezen, als men zoo vele maatregelen neemt opdat zij zich niet door de liberalen laten verleiden. Er mogen eenige fanatieken onder het volk zijn; maar over het algemeen kan men verzekeren, dat het meer onwetendheid dan fanatismus, is hetgeen onder hetzelve heerscht. Ik ben in Spanje geweest en ken het volk. Indien zij in talrijke scharen zich onder de vanen der Carlisten begeven, is dit evenzeer aan de goede betaling, aan roofzucht en aan de geneigdheid tot bandeloosheid, als aan staatkundige en godsdienstige vooroordeelen toe te schrijven. Van waar komt het anders dat de rekruten, die toch midden uit het volk, en wel grootendeels uit het landvolk komen, er gedeeltelijk met dwang te moeten gebragt worden, om naar de mis en naar de biecht te gaan, en dat zij in hunnen ouden woesten geest er even weinig om geven, om eenen pastoor of bisschop, als om eenen wereldlijken tegenstander neder te schieten. Indien het waar is, wat men verhaalt, dat de troepen der Koningin de 15 monnikken, die in het Franciskaner klooster van Bilbao (het middelpunt der Carlistische partij) waren achtergebleven, om het leven gebragt hebben, waarschijnlijk om aan hare meesteres hare schroomvalligheid over de voorgeslagene opheffing van dit klooster te besparen, behoeft men zich daarover volstrekt niet te verwonderen, want het zou niet het eerste voorbeeld van zulke gruwelijke moordtooneelen wezen. Doch, waarom neemt de regentes, in plaats van zich door buitenlandschen invloed heen en weder te laten slingeren, niet zelf eene beslissende partij? Zij is eene vrouw, en daarbij eene vreemde, welke de natie niet kent en gelooft zonder buitenlandsche hulp niet te kunnen bestaan. Spanje bevindt zich in den toestand van eenen staat van den tweeden of derden rang, welke staten, ten gevolge eener noodzakelijkheid, welke in de betrekkingen der grootere mogendheden gegrond is, zich thans zonder verlof der grootere niet roeren kunnen.»

AANTEEKENINGEN
BETREKKELIJK DE
Nederlandsche W. I. Bezittingen.

§ 14.
1672—1678.

In het jaar 1672, een jaar in de Nederlandsche Geschiedenis te bekend, dan dat ieder onzer, de gebeurtenissen van dien tijd niet kennen zoude, verklaarde LODEWIJK den XIV, Koning van *Frankrijk*, den oorlog aan *Holland*.

Ten gevolge van dien, kwam dan in het volgende jaar 1673, de Gouverneur van het Fransche gedeelte van *St. Domingo*, met name DE BAAS, op *Curaçao*, na alvorens de Gouverneur van laatst gemeld eiland, JAN DONKER genaamd, volgens verklaring van Abt RAYNAL (*), te hebben omgekocht.

DE BAAS ging met 900 man van *St. Domingo* onder zeil, maar een vaartuig met 300 koppen bemand, dwaalde van de overigen schepen af, en strande op de kust van het eiland *Porto Rico*, zoodat hij slechts met 600 man in de *Carracas baai* op den 14den Maart 1673 ten anker kwam. Hier vond hij eene batterij slechts met 25 manschappen bezet, welke spoedig door de Fransche landings-troepen verdreven werden, zoodat de landing volkomen gelukte, brengende ook een paar stukken geschut aan wal; en nu trok hij met ongeveer 500 man en twee veldstukken, stadwaarts. In de nabijheid der stad, en wel aan diens oostzijde, bezetteden zij eene kleine berg, van waar men de stad als een panorama voor zich ziet en geheel voor het vijandelijke geschut bloot ligt, waarop de burgers zouden hebben gezegd: »De Franschen zijn al te na!" vanwaar deze heuvel nog heden de berg *Altena* genoemd werdt (†).

De Kapitein-Kommandant der Burgerij (nu Schutterij), eene gegrond wantrouwen tegen het weifelend gedrag (waarvan de kwade trouw echter nimmer regtstreeks bewezen werd), van de Gouverneur krijgende, nam dezelve dadelijk gevangen en begon de naderende Franschen nu zoodanig met het geschut der bastions van de stads muren te begroeten, dat de Fransche kommandant weldra begreep, wat er in donker ontdekt was, en dat hij wel de Baas in naam maar de Burger Kommandant zulks inderdaad was, zoodat zij van de berg *Altena* terug trokken.

Het toenmalige garnizoen van *Curaçao* bestond slechts uit 80 man, hetwelk door den oorlog in het Moederland niet versterkt was geworden; maar de burgerij en de brutale schepelingen, meestal ondernemende smokkelaars die met hunne vaartuigen in de haven lagen, achtervolgden haar, de laatste zoo vaardig en gespierd, als moedig en onverschrokken, joegen de Franschen in allerijl op de vlugt welke de wijk op hunne schepen namen, komende na gepleegd verraad, met schande beladen over hunne laaghartigheid, zwakheid en snood gedrag op *St. Domingo* terug.

Echter wilde den trotschen LODEWIJK (volgens RAYNAL), « dezen hoon uitwisschen" en de smaad van zijne anders zoo zegevierende wapenen aangedaan, die de luister zijner met wonderen vervulde regering bezwalken zoude, bloedig wraken, zoodat hij tot dat einde eene aanzienlijke vloot deed uitrusten. Doch de Voorzienigheid, die in vroegere en latere eeuwen, de bedoelingen der magtigste dwingelanden zoo dikwerf paal en perk stelde of geheel verijdelde, en *Nederland* in de hagchelijkste omstandigheden zoo menigmalen hulp en redding schonk, gaf ook nu, voor het bange *Curaçao* uitkomst, door de magt van den trotschen veroveraar te fnuiken.

In het begin van het jaar 1678 verlieten 20 oorlogschepen en een aanzienlijk getal kleinere vaartuigen de haven van *Brest*, welker vloot onder bevel van den Graaf D'ESTRÉES, naar de West-Indien stevende, met last om *Curaçao* te vermeesteren. Deze vlotvoogd, die zich meermalen met onzen onsterfelijken DE RUITER gemeten had, kwam behouden op *St Domingo* en overhandigde nu aan den Gouverneur van dat eiland, Monsieur POUANCEY, het Koninklijke bevel om zich met 1200 uitgelezene manschappen bij de vloot te voegen, om die 80 *Curaçaosche* soldaten toch eens duchtig te kloppen.

Toen POUANCEY, de verbazende kosten van zulk eene Overzeesche onderneming, en de geheele toestel in verhouding bragt met het plan om *Curaçao* te vermeesteren, zoude hij hebben uitgeroepen: »Mijn Hemel! is deze zoo kostbare uitrusting voor *Curacao?* Dat *nest* verdient zulk eene eer niet! Ik zoude het gemakkelijk met een paar oorlogschepen en 500 man kunnen vermeesteren!"

Dan het Koninklijk bevel was daar, en er was dus niets anders overig, dan deze order te volvoeren. Intusschen had men op *Curacao* van deze verschrikkelijke magt en derzelver bestemming reeds kennis bekomen, zoodat men daar in de grootste angst verkeerde, te meer, daar zich verscheidene Koopvaardijschepen van *Martinique*, alwaar D'ESTRÉES en POUANCEY vooraf na toegestevend waren, bij de vloot gevoegd hadden, om de op *Curacao* te makene buit, weg te voeren.

Omstreeks Paaschen stak men van *Martinique* in zee, en daar men voor de wind en voor de stroom heen zeilde, ging de reis zeer spoedig, tot dat de Almagt riep: *Tot hier toe en niet verder!*

Niet meer dan eene kleine dagreis van *Curacao* zijnde, stootte zich de geheele vloot op het noorder-rif van de *Aves-klippen*, ondanks van zijnen eersten Loods DU BREUIL en andere Scheepsbevelhebbers, te bersten (§), hebbende D'ESTRÉES minder stroom gegist en vermeende niet zoo westelijk te zijn, dan zij werkelijk waren, loopende dus zorgeloos met volle zeilen op de klippen.

Van de 20 oorlogschepen bleven 18 ten prooi der golven, terwijl er niet meer dan twee van de stranding bevrijd bleven; deze bij tijds afgehouden hebbende oorlogschepen, waren te *Bourbon* en de *Drommedaires*, terwijl ook van de andere vaartuigen, slechts twee ontkwamen.

Op *Curacao* zag men nog hopeloos en neergeslagen het naderend onheil te gemoet. Ieder zeil wat men aan den gezigteinder ontwaarde, verspreidde angst en schrik onder bedroefde ingezetenen, want aan verdediging tegen zulk eene magt was niet te denken. Men verbeeldde zich reeds deze ontzettende vloot in de haven te zien, en van alle zijden uit honderden van vuurmonden, dood en verderving te hooren uitbraken; de op buit verhitte soldaten met het onstuimige zeevolk te zien rooven en plunderen; rijkdommen en goederen, de vruchten van langdurige vlijt en spaarzaamheid, in eens te zien wegvoeren en de vlammen uit woningen en pakhuizen, te zien opstijgen. Dan, welke eene blijde tijding! op eens was men van het op handen zijnde gevaar gered.

De vlotvoogd D'ESTRÉES had aan de ra van het voorzeilend Admiraalschap, een lantaarn gehangen, en de overige Scheeps-kapiteins last gegeven, hem daarop te volgen, die [illegible] ook bijna alleen dáár, waar het Admiraalschip ophield verder te zeilen, in de [illegible] lantaarn vlogen.

Honderden van menschen zijn hierbij eene schat van waarde aan goederen van allerlei aard in de golven omgekomen, terwijl anderen door gebrek en ellende, op deze onbewoonde vogel-klippen den hongersnood stierven.

Volgens het verhaal van den Engelschen reiziger DAMPIER, die kort na dit geval de *Aves* aandeed, zoude eene dier schepen geladen zijn geweest met de fijnste wijnen, bestemd voor de opperofficieren der vloot. Ook hiervan zouden vele schepelingen zich bij de de algemeene verwarring meester gemaakt hebben en door dronkenschap omgekomen zijn.

Op de klippen zelve vermeerderde de wanorde, vooral door de hulptroepen van *St. Domingo*, bestaande meestal uit zoogenaamde vrijbuiters of Flibustiers, die zich te voren in deze wateren door hunne helden- en gruweldaden zoo berucht als bevreesd gemaakt hadden. Deze sterke en geharde zeeroovers, minder in de *terreur panique* deelende, reddeden zich het eerste en maakten zich naar het regt der sterksten, van levensmiddelen en goederen meester.

D'ESTRÉES en de Gouverneur van *St. Domingo* waren met een der geredde schepen naar *St. Domingo* vertrokken, vanwaar zij vaartuigen zonden om de geredde schipbreukelingen van de *Aves-klippen* af te halen, welke echter meer dan drie weken weggebleven, zoodat eene menigte Europeanen gestorven waren, anderen leefden van *Boebi's* en andere zeevogels, eijeren enz.

Deze gebeurtenis heeft men zich op *Curacao* eenen langen tijd, door het vieren van eene jaarlijksche Dank- en Bededag herinnert. Ook had men een paar opgevischte metalen stukken kanon, als een aandenken voor het Gouvernements-huis van *Curacao* geplaatst, tot dat de Engelschen dezelve in het jaar 1800 wegvoerden; echter viel bij de overbrengen scheping aan boord een stuk geschut in de haven, hetwelk dus voor altoos verloren was.

Nog in hetzelfde jaar volgde de vrede tusschen *Holland* en *Frankrijk*, welke in Augustus 1678, te *Nijmegen* geteekend werd.

(*) D. IV. bladz. 341.
(†) Bosch, D. I. bladz. 270.
(§) Dit rif strekt zich halve maansgewijze uit en is bij dag zigtbaar, door de daarop staande branding.

LETTERKUNDIGE EN WETENSCHAPPELIJKE NIEUWSTIJDINGEN.

AMERIKA. — In de Engelsch-Amerikaansche kolonien kwam tot aan het jaar 1704 niet één Dagblad in het licht; doch toen verscheen te Boston *The News Letter*, welks uitgaaf tot 1776 is voorgezet. Te Philadelphia werd het eerste Dagblad in 1719 en te New-York in 1733 uitgegeven. In het jaar 1775 verschenen er in de genoemde gewesten nog slechts 37 Dagbladen, in 1801 was dit getal reeds tot 203 en in 1810 tot 358 geklommen, en nu begroot men hetzelve op niet minder dan — 1200.

RUSLAND — Men meldt de terugkomst van het schip *Nova Zembla* te Archangel, hetwelk, onder bevel van kapitein PAKHTOUSSOFF, eene ontdekkingsreis van 14 maanden naar de Noordpoollanden gedaan heeft. Dit schip is uitgerust en van de noodige astronomische en nautische werktuigen voorzien voor rekening van het aloude Hollandsche handelshuis BRANDT & Co. te Archangel, in vereeniging met den Heer P. KLOTOFF, Inspecteur van de bosschen. Het voorname deel van deze reis was, om de oostelijke kusten van Nova Zembla te onderzoeken en derzelver ware gesteldheid door zekere opgaven te leeren kennen. Dit deel is bereikt geworden, maar niet zonder de grootste moeijelijkheden. Den 1sten Augustus 1832 zijnde uitgezeild, en op den 1eden de zuidkust van Nova Zembla bereikt hebbende, ondervonden de reizigers in het doorkomen van de straat Waaigat zoo groote moeijelijkheden, van wege de op elkander gepakte ijsschotsen, dat zij reeds den 1sten September in de baai van Kamenaia, aan de zuidkust van het eiland, moesten landen met het voornemen aldaar den winter door te brengen. In eene hut, van [illegible]hout opgeslagen, overwinterden zij hier tot den 6sten April 1833, wanneer zij te land de [illegible] tot op 42 wersten van hun winterleger [illegible]. Op den 2den Mei hadden de [illegible] reizigers een' allerhevigsten storm met hagel en sneeuwjagt te verduren, welke drie dagen aanhield, gedurende welke zij [illegible] geen ander beschutting tegen de ongemakken van het weder hadden, dan die welke de diepte van de sneeuw hun aanbood. Den 19den Junij begon het ijs te breken en kapitein PAKHTOUSSOFF heeft zich toen met 2 man in eene boot 147½ wersten meer noordwaarts begeven, en, den 11den Julij bij het schip zijnde teruggekomen, toen met hetzelve zijne onderzoekingen langs de oostkust, onder groote bezwarenissen, maar met het beste gevolg voortgezet, zoodat de noodige kaarten van dit nog onbekende gedeelte van den aardbodem gemaakt zijn. De ongewone vermoeijenissen en ontberingen hadden eindelijk de equipadie zoo zeer uitgeput, dat slechts drie man in staat waren dienst te doen, zoodat de kapitein, na den 15den Augustus de baai van Matotchkin bereikt te hebben, zich genoodzaakt vond door de straat van dien naam, onder nieuwe moeijelijkheden en zware stormen terug te keeren.—

Onder de Letterkundige Zonderlingheden van onzen tijd behoort ook dit, dat de wulpsche, maar bevallige minnedichten van PARNY, die de Franschen hunnen TIBULLUS noemen, in het Kalmuksch zijn overgezet door den tegenwoordigen Hetman der Kozakken, Prins POTAPOFF.

GEDACHTEN VAN *B. T. LUBLINK WEDDIK*.

Ik stond onlangs bij het graf van onzen grooten, edelen, eersten WILLEM. Een zacht kwijnend avondlicht lag op het uitmuntend kunststuk. Het onuitsprekelijk gevoel overweldigde mij, dat den mensch aangrijpt, wanneer de herinnering aan groote mannen, die reeds rusten, ons bezielt, en wij onze nietigheid met hunne grootheid vergelijken. Mijn oog hing aan de onbewegelijke gelaatstrekken van 's lands voorstervader; en de verbeelding tooverde, door haar begoochelend spel, eenen glimlach om den koelen mond. Ik verstond dien glimlach: wat kon zij anders zijn, dan de stilzwijgende goedkeuring, welke de Nederlander hoogst, wanneer hij zijn offer brengt aan de grondleggers eener duur gekochte vrijheid? Een roode, heldere gloed, door de hooge kerkramen afdalende, scheen het levenlooze te bezielen. De stilte, die mij omgaf, bevestigde de begoocheling. Onwillekeurig sloot ik de oogen, en ik bragt mij onzettelijk in den waan, dat deze woorden hoorbaar tot mij werden gesproken: « *Nederland*, door dierbaar bloed vrijgekocht, verwerp uwe zelfstandigheid niet! Ontwijd uwen heiligen grond niet, en weet de liefde tot den waardigen Vorst met de liefde tot het vrije volk te vereenigen! Nog staart *Europa* op uwen luister, en benijdt den onbewolkten glans van uwen troon. Waar eendragt de zeven pijlen zamenbindt, en toevertrouwt in de handen van WILLEM DEN STANDVASTIGEN, daar zullen vreemd geweld en vreemde list terugdeinzen. Ja, eenmaal komt de tijd, de gezegend tijd....." Hier sloeg de kerkbewaarder eene der hooge deuren zoo hard digt, dat ik uit den zoeten droom ontwaakte. Ik wierp nog eenen blik op de onbewegelijke witte gestalte, en trad toen peinzend heen.

Men is menigmaal onregtvaardig, uit te groote liefde en vooringenomenheid voor een aangenomen stelsel. Ik meen dit bij hem bespeurd te hebben, die het denkbeeld van wereldburgerschap als niet scherp verwerpen, en eene loffelijke vaderlandsliefde huldigen. Het ligt zeker in den aard der menschen, om datgene, wat hun eigendom is, of wat zij slechts eenigermate als hun eigendom kunnen beschouwen, met partijdigheid aan te bevelen, en op alles, wat vreemd is, eenen blaam te werpen. Men versterkt zich gaarne onderling in dezen waan, die, wèl beschouwd, een uitgebreid en gewijzigd egoïsmus is. De echte vaderlandsliefde wordt niet slechts voortgebragt door de gedachte: « Dit is *mijn* land; hetzelve is het beste:" maar door de overtuiging: « Deze grond heeft zooveel voortreffelijks opgeleverd; daarom ben ik trotsch, daarop geboren te zijn." Niet het land *als land*, maar datgene, wat het land groots en goeds heeft voortgebragt, wekt de liefde tot hetzelve op. — De wereldburger, die het menschelijk geslacht als één huisgezin, en de aarde als één onverdeeld geheel beschouwt, kan zich ook met eene dergelijke opregte liefde aan zijn geboorteland: doch hij aarzelt niet, om ook daarbuiten het goede en schoone op te merken en te verdedigen. Vindt hij alles wenschelijker en duurzamer bij en om zich, dan heeft hij tevens betere gronden, om zijn vaderland te verheffen en deszelfs roem te handhaven, dan hij, die zich bij de heden laagsche declamatiën en magtspreuken bepaalt. — Gode zij dank, dat juist daarom ons vaderland, zelfs door den eigenzinnigen wereldburger, boven alles bemind moet worden!

Men heeft het werkwoord *regenen*, in de laatste tijden, in drievoudige, overdragtelijke spreekwijze leeren gebruiken: het regende eerst *petitien*, vervolgens *kogels*, eindelijk *gedichten*. De eerste bui deed *onkruid* wassen: de tweede *eeuwige roem*; en de derde — wat *die* zal doen ontkiemen, weet ik niet.

ALLERLEI.

In de jongste Engelsche bladen vindt men de volgende bijzonderheden over de stoomkoetsen, stoombooten en spoorwegen vermeld:

De heer Ingenieur GEORGE STEPHENSON, onder wiens toezigt de Liverpool en Manchester-spoorwegen aangelegd zijn, heeft thans eene stoomkoets vervaardigd, welke, schoon met eene ligte vracht, 40 mijlen (nagenoeg 12 uren gaans) in een uur afloopt, terwijl hij aanneemt een dergelijk rijtuig te kunnen vervaardigen, dat 100 mijlen (ongeveer 30 uren gaans) in het uur zou kunnen afloopen; alleen is hij beducht, dat de tegenstand van den dampkring op die snelheid misschien van te grooten invloed zou wezen. De stoomwerktuigen, welke in de rijtuigen, die gemelden weg berijden, geplaatst worden, maakt men thans met achtmaal grooter kracht, dan het stoomrijtuig, de *Rockett* genaamd, hetwelk bij het aanleggen van dien weg de premie verdiend heeft, als de meeste kracht bezittende. De stoomrijtuigen, die tegenwoordig vervaardigd worden, zijn op zes wielen, als zijnde zulks voor het behoud der sporen noodig geoordeeld, ook drukt daardoor de last op meerdere punten, dan bij die op vier wielen. De buizen (*tubes*), die eigenlijk den ketel vormen, worden thans kleiner maar in meerder getal gemaakt. De het laatst in gang gebragte stoomkoets heeft 25.000 mijlen afgelegd, zonder dat zij eenige beduidende herstelling noodig had. Dagelijks legde zij vier of vijf malen den weg tusschen *Liverpool* en *Manchester* af. De ondernemingen, welke tegenwoordig in onderscheiden deelen van *Engeland*, met het aanleggen van stoomkoetsen op de *gewone wegen*, ondernomen worden, schijnen voor het overige met eenen goeden uitslag te worden bekroond; op vele plaatsen zijn zij reeds in geregelde dienst; meerendeels hebben zij eene gemiddelde snelheid van 9 à 10 Engelsche mijlen in een uur, dus bijna de gewone snelheid van een paard.

In de *Glascow Cronicle* leest men, dat men thans aldaar bezig is verscheidene stoombooten in gereedheid te brengen, bestemd om tegen het voorjaar op de rivier de *Clyde* in de vaart te worden gebragt, die voorzien zullen zijn van ketels, naar een verbeterd plan zamengesteld. Deze vaartuigen werden, wat het model betreft, als de schoonste beschouwd die in *Engeland* waren gebouwd geworden. Zij zonden spoed, veiligheid en gemak in zich vereenigen, en de meeste den afstand van 14 Engelsche mijlen in één uur afleggen.

The Leeds Intelligencer, over het aanleggen van ijzeren spoorwegen sprekende, zegt: De kosten voor het aanleggen van spoorwegen schijnen zeer bedriegelijk te zijn voor de deelnemers. In het algemeen heeft men geraamd, dat een dubbel stel sporen voor de wegen zou komen op 4000 ponden sterling per Engelsche mijl: doch de heer STEPHENSON heeft opgemaakt, dat de spoorweg van *Londen* naar *Birmingham*, gemiddeld berekend, op 2.701 ponden per mijl zal komen: volgens de kostenopmaking van den heer GRAHAM van *Glascow* daarentegen, wordt er werkelijk maar 2107 ponden per mijl besteed. — Dit zijn daadzaken, belangrijk voor de zoodanigen, die hun geld in dergelijke ondernemingen gestoken hebben.

Te *Wigan* in *Engeland* heeft men onlangs eene proef genomen, om het kerkgebouw der plaats, dat vrij groot is, op eene zeer eenvoudige wijze te verwarmen, en zulks alleen door middel van de lucht over eenen cirkel brandende gazlichten te doen stroomen, waardoor de warmte in de kerk tot 19 graden boven de buitenlucht gebragt werd. Men heeft daarbij verbrand 350 kubiekvoeten gaz, waarvan de kosten op 2 schellingen en 10 pences kwamen.

In den koninklijken schouwburg van Drurylane, te *Londen*, wordt thans het publiek vergast op eene voorstelling van de geschiedenis van *St. George en den Draak*. Bij den grooten optogt, in dat stuk voorkomende, verschijnen op het tooneel 350 personen, 44 paarden, 6 zebras en 12 hitten, met rijtuigen, karren en trofeeën. De ontvangst wordt gerekend op ongeveer 400 ponden sterling, of bijna 5000 guldens, iederen avond.

Een nieuw middel, om nog grooter verwoestingen te kunnen aanrigten, dan met een zoogenoemd monster mortier bij het belegeren eener citadel of vesting, is de uitvinding van zekeren kapitein der genie, die in eene memorie, door hem den 17den Januarij aan Zijne Belgische Majesteit aangeboden, met bewijzen heeft aangetoond, hoe men, door middel van stoomwerktuigen, eene sterkte kan verdedigen, en het beleg eenen zeer geruimen en zelfs ongeloofelijk langen tijd kan doen voortduren, zonder dat de belegeraars met vrucht eenig voordeel kunnen behalen.

(*Arnh. en Bred. C.*)

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het gekoperd Tweedeks Hoekerschip Wilhelmina, Kapt. J. N. Kliat. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 13 April.

Het gekoperd Barkschip Sophia Cecilia, Kapt. Bendik Friedrich Ipsen. — Adres bij Gebr. Reijns. Sluit 15 April.

Het gekoperd Kofschip de Vrouw Catharina, Kapt. F. Lange. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 15 April.

Het Kofschip Hendrika, Kapt. Klaas B. de Weerd. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 25 April.

Het nieuw vertimmerd gekoperd Tweedeks Fregatschip Atalanta, Kapt. C. Meijer. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het gekoperd Tweedeks Hoekerschip de Nederlander, Kapt. Cornelis Hofker. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het gekoperd Kofschip de Gebroeders, Kapt. P. C. Sorgdrager. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het gekoperd Tweedeks Brikschip de Fama, Kapt. J. Andresen. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 5 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Pinkschip de jonge Willem, Kapt. Gerardus van Meedevoort. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het gezinkt Schooner Kofschip Sara Anna Cornelia, Kapt. H. K. Dikhuis. — Adres bij Legsner & Scheffer. — Sluit ultimo April.

Naar Rotterdam:

Het gekoperd Schooner Galjootschip Margaretha, Kapt. Hendrik Hagers. — Adres bij van West & de Hart. — Sluit 20 April.

Het gekoperd Barquatijnschip Guyana, Kapt. F. Fopken. — Biedt deszelfs Bodem aan ter inlading van Koffij en Katoen. — Adres bij van West & de Hart. — Sluit medio Mei.

Naar Middelburg:

Het gezinkt Brikschip Agenoria, Kapt. W. van der Kolff. — Adres bij Legsner & Scheffer. Sluit 20 April.

Naar Glocester:

De N. A. Brik Restitution, Kapt. R. Stamwood. — Adres bij M. A. Keyser.

Naar Boston:

De N. A. Brik Fox, Kapt. C. Saunders. — Adres bij J. M. Samson.

ADVERTENTIEN.

(14792) *TRANSPORTEN.*

Den 1sten April 1834. A. J. SAMUELS, aan ABM. MOZES FERNANDES, voor zijne minderjarige Kinderen, van het Huis en Erf, aan de *Klipsteenenstraat*, bekend onder Lr. C. No. 18.

Den 4den. J. DE JAGER Ez. qq. en J. C. F. WALTHER qq., aan J. DE JAGER Ez. qq. weduwe F. TAYSPIL JANSZ., van de Plantaadje *Hofwijk*, gelegen aan het gedolven Kanaal van de *Tapoeripa kreek*.

Idem. Dezelven als voren qq., JOAN HODSHON & ZOON, te *Amsterdam*, aan HENDRIK KAMERLING, van de Plantaadje *Fairfield*.

Den 8sten. Exploicteur bij het Geregtshof, aan H. A. BUHK, van *twee derde* gedeelten in het Huis en Erf, aan de *Keizerstraat*, bekend onder Lr. D. No. 152, aangekomen hebbende CORNELIA SCHIPPER en CONSTANTIA VERSCHUUR, als Erfgenamen van den Boedel M. WOLFF.

Idem. Denzelven als voren, aan J. E. HERWERDEN, van het Huis en Erf, gelegen op den hoek van de *Wageweg-* en *Rust en Vredestraten*, bekend onder Lª. D. Nº. 93. aangekomen hebbende JOHANNA PHILIPINA SANDERS geb. TOURO.

Den 9den. J. P. L. WEIMANN, aan M. M. SMITH, van het Erf en daarop staande Steenen Voeten en Put, gelegen aan de *Joden Breedestraat*, bekend onder Lª. D. Nº. 1.

HIJPOTHEEK.

Den 8sten April 1834. MIETJE WOLFF, *Eerste Hijpotheek*, aan Hk. GOUDMAN qq. en JAN NOORDBERG qq., voor de minderjarige Erfgenamen van den Boedel A MALMBERG Az., te vestigen op het Huis en Erf, gelegen aan de *Wageweg-straat*, Lª. D. Nº. 138 en *zeven* koppen Slaven.

Paramaribo, 10 *April* 1834.

WENTHOLT,
Adj. Griffier.

(14776) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op HEDEN den 11den April 1834, des morgens *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, aan de *Hoogestraat*, Lª. D. Nº. 71; aankomende den Boedel wijlen DIANA van J. F. FRIDERICI.

Paramaribo, 11 *April* 1834.

(15871) Aan het DEPARTEMENT DER NIEUWE WEES-, KURATEELE- EN ONBEHEERDE BOEDELSKAMER DER KOLONIE *SURINAME*, zijn gedevolveerd, de navolgende Boedels, als:

Van de vrije AMBA van de weduwe SOLSMAN, den 1sten April 1833; de vrije HERMINA van JAN WEIJNE, den 1sten dito; MORDECHAIJ NAMIAS TORRES, den 19den dito; PIETER LORENZEN, den 1sten dito; JAN PETRUS ROODENBEEK, den 29sten dito; JOHANNA MARGARETHA VAN GENNEP, den 27sten dito; J. B. ROBERTSON, den 23sten dito; JAN VAN ENGELEN, den 30sten dito; T. C. L. H. ARNZEN, den 30sten dito; GERRIT OPPENOORTH, den 1sten Mei dito; PAULUS FOLLIN, den 12den dito; de vrije CLAZINA van FRANCINA van DOESBURG, ook genaamd CLAZINA van KENT, den 30sten dito; de vrije FLORIS WILLEM van NIEUW AMSTERDAM, den 2den Junij dito; MARIA EDMUTHA ROTHE, laatst weduwe JOHN EVANS, en de aan dezelve behoorende helft in de Plantadie *Tijrol*, den 4den dito; JAN CORNELIS BREET, zich geschreven hebbende JAN BREET, den 13den dito; en de vrije MARTHA van BREET, gevonden in den Boedel JAN BREET, den 13den dito.

4de Advertentie.

Als voren: de Boedels HANNIBAL DE PARRA, den 12den Julij 1833; M. M. MACQUELSE, den 19den dito; PLANTINA VICTORINA SONCHIS, echtgenoote van M. J. GELDERLIN, den 20sten dito; de vrije LOUIZA van ESTHER van VAN DEIJSE, zich ook genoemd hebbende LOUIZA van ESTHER van VAN DAM, den 23sten dito; JOHAN GEORGE CHRISTOPH LODIEC, den 2den Augustus dito; RUDOLPH HENDRIK VAN HALM, den 10den dito; JOHAN GODLIEB AKKERMAN, den 12den dito; JACOBUS FREDERIK RENZ, den 14den dito; HENDRIK ISAAC VIERRA, den 28sten dito; en ESTHER BRANDON, wed. SAMUEL NUNES, den 4den September dito.

3de Advertentie.

Als voren: de Boedels van den zich geabsenteerd hebbenden BARTUS VAN EMDEN, den 29sten October 1833; ABIGAEL ISAAK JACOB D'ISAAK DE MEZA, den 6den November 1833; ANNA ELISABETH DE GROOT, wed. GERRIT GISIUS, den 7den November 1833; JACOB WILLEM STOCKELAAR VAN EYK, den 9den November 1833: J. D. KLOUZEN, den 24sten December 1833; de helfte in de gemeenschappelijke boedel wijle CHARLOTTE SCHREIBER eerder wed. EUGENE OTTEVAERE, en nagelaten Echtgenoot ANTON GERHARD BOHLAND, den 28sten December 1833; JOHN LOBO (overleden den 20sten Augustus 1833), den 31sten December 1833; HENDRIK DOMPIG, (overleden den 22sten Januarij 1833), den 31sten December 1833; en J. NAS. ENKHUIZEN (overleden den 13den Julij 1826), den 31sten December 1833.

2de Advertentie.

Als voren: de Boedels van de Vrije MIETJE van MACHIELSE (gevonden in den Boedel JAN FLORIS CORNELIS), den 1sten Januarij 1834: JACOBUS WEIJNE (overleden 25 Augustus 1831), den 1sten Januarij dito; de Vrije CHRISTINA van N. P. LOUIS (gevonden in den Boedel HENDRIK SCHOLTSBORG), den 1sten Januarij dito; de Vrije JOSEPH van DUMONT, den 16den Januarij dito; JOHANNA CAROLINA BÖHM, den 6den Februarij dito; JOHAN GODLIEB ENGEL, den 23sten Februarij dito; EVERHARDUS ADRIANUS VAN BERGEN, den 28sten Februarij dito; JOHAN BERNHARD WURMB, den 10den Maart dito; JAMES HARVIE, en de aan denzelven behoorende Plantaadje *Perseverance*, in het Opperdistrict *Nickerie*, den 10den Maart dito; JUDITH PHILIP JACOBS wed. ALEXANDER MOZES ELIAZER, den 15 Maart dito; HENDRIK BERCKX, den 19den Maart dito en JUDITH DE GRAAFF, den 27sten Maart dito.

1ste Advertentie.

En worden uit krachte van het XIV Artikel der Instructie en Ordonnantie voor opgemelde Kamer geëmaneerd, alle die genen welke pretentien tot lasten van voormelden Boedels of Plantaadjen mogten hebben, alsmede die aan dezelve verschuldigd mogten zijn, aangemaand, om daarvan opgave en betaling te doen binnen den tijd van *een* jaar na den dag dat de voorschrevene Boedels aan de Kamer zijn vervallen, op poene van verstoken te zijn van hun regt en actie tegen voormelde Kamer.

Paramaribo, den 9 April 1834.

De Scriba van de Commissie tot de zaken van opgemeld Departement,

R. GOLLENSTEDE.

(15676) De AMBTENAREN, provisioneel belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer dezer Kolonie*, zullen op HEDEN, den 11den dezer, des namiddags ten *vier* uren, ten Sterfhuize en voor rekening van den Boedel JOHAN GODLIEB ENGEL, door den Vendumeester J. E. LYONS, publiek doen verkoopen:

Diverse MEUBELAIRE GOEDEREN, MANS KLEEDEREN, eenige GOUDEN en ZILVEREN ORNAMENTEN: alsmede *negen* TREK-EZELS, diverse TUIGEN, *een* GEITENBOK en *een* GEIT, *vier* LANGE WAGENS en *twee* SCHULPEN-WAGENS, enz., enz.

Paramaribo, *den* 11 *April* 1834.

C. A. FISCO,
2de Commies.

(14115) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal over *zes* Weken, de preciese dag en datum nader te bepalen, verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Hoogestraat*, bekend onder Lª. D. Nº. 73.

De bewijzen van eigendom en veilconditien, liggen ten zijnen kantore, ter *visie*.

(14116) M. A. KEIJSER zal *HEDEN MORGEN*, op Vendu verkoopen: Provisien, Stukgoederen, een Chais, *twee* Paarden en Tuigen, vaatjes Witlood, Madera en Rhijn Wijnen, 400 Kopieslag Planken en den Slaaf PIETER.

(15876) ☞ IN HET

NIEUWE POPPEN MAGAZIJN

VAN

F. EIJSBREKER

is aangebragt per de laatste Schepen: een *Nieuw assortiment van POPPEN*, diverse *SPEELGOED*, als: Lood Speelgoed in doozen, Legkaarten, Schimmel- en Lot Spellen, VAN SPEIJK'S Knikkers, Nachtdrijvers, Lucifers, Scheerkwasten, dito Anker Messen, alle soorten van *REUKZEEP*, als: Amandel, Transperant, Windsor, Palmyrene, Rose-Olie antik, Pomade, Eau de Cologne, Eau de vi de Lavande, alle soorten van *REUKWATERS*, porceleine Pijpen, Trommelvellen, Hollandsche Stroop, witte en bruine Kandij Suiker, echte grijze en zwarte Castore Hoeden met en zonder Pluimen, fijne Italiaansche opgemaakte Dames Hoeden met Linten en Bloemen à *f* 20, en differente *MODEWAREN*, — Glas- en Aardewerk, Almanakken, fijne Speelkaarten, Friseer Kammen, Spelden bij het ℔, en diverse andere *GOEDEREN*, tot *verminderde* prijzen.

In het Nieuwe Schoenen Magazijn.

VAN

M. J. COSTER

is aangebragt, per Kapt. DE WEERD, een *nieuw assortiment* van Schoenen en Laarsen tot *verminderde* prijzen; VERSCHE PROVISIEN; Laberdaan; *Hollandsche* Haring; Augurken; Olijven; Tuinboonen; Doperwten; Droege Vruchten; *versch Nationaal* Banket; verder alle soorten van Galanterien; Kramerijen en Modewaren; Dames Hoeden *à la bibis*; fijne Italiaansche onopgemaakte Hoeden à *f* 15; dito met bloemen en linten opgemaakt à *f* 25; Dames Toeren in alle kleuren; *Nationale* Haar-, Kuif en Friseerkammen; Marseille; Garen; Tafelgoed; gekleurde en zwarte Merinossen; fijne en ordinaire Lineens en Bonten; Satinet; Dril, en meerdere *Stukgoederen*. Zwarte en gekleurde *groote* en *kleine* Rokken; Jassen; Broeken en Vesten; Rouwgoed; zwarte Lampfer; Kreppen in alle kleuren; mans en kinderen Vilte en Zijde Hoeden; Petten, en vele andere Goederen, tot de *minste* prijzen. (15881)

(14732) A. VAN MEERTEN zal voor eenigen tijd de Kolonie verlaten.

(15866) M. A. THURKOW, met deszelfs Echtgenoot en vijf Kinderen, zijn voornemens deze Kolonie te verlaten.

Paramaribo, *den* 8 *April* 1834.

(15858) M. D. TEENSTRA vertrekt.

(15865) F. A. MULLER vertrekt.

Ter Drukkerij van FUCHS & Cº.